

ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА

УДК 378.147:811.111:34:008

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20536559>

**Формування полікультурної компетентності у здобувачів вищої освіти
юридичних спеціальностей на заняттях з англійської мови**

Кривко Марина Юріївна,

доктор філософії, доцент кафедри іноземних мов професійного
спрямування,

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 4, пл.
Свободи, Харків, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-5051-5059>

Прийнято: 15.05.2026 | Опубліковано: 30.05.2026

***Анотація:** У статті розглядаються теоретичні засади формування компетентнісного підходу у вищій освіті та його роль у професійній підготовці здобувачів. Окреслено систему ключових компетентностей, необхідних сучасному фахівцеві, серед яких особливу увагу приділено полікультурній компетентності як важливій складовій підготовки конкурентоспроможних спеціалістів. Проаналізовано її сутність, що передбачає усвідомлення культурного різноманіття, відкритість до інших культур та неупереджене ставлення; визначено основні компоненти (ціннісно-орієнтаційний, когнітивний, комунікативний, поведінковий і рефлексивний). Підкреслено значення полікультурної компетентності для майбутніх фахівців у контексті ефективної міжкультурної взаємодії, професійної мобільності та успішної діяльності в умовах глобалізованого освітнього й соціального середовища. У статті проаналізовано функціональні аспекти полікультурної компетентності*

та визначено її основні функції: миротворчу, регулятивну, культурозберігаючу, психологічну, виховну, соціальну й комунікативну. Розкрито значення полікультурної компетентності у формуванні здатності до ефективної міжкультурної взаємодії. Англійська мова розглядається як важливий засіб формування полікультурної компетентності майбутніх юристів. Висвітлено значення іншомовної підготовки для розвитку міжкультурної комунікації, толерантності, професійної мобільності та готовності до взаємодії в полікультурному середовищі. Практичну частину дослідження присвячено висвітленню власного досвіду формування полікультурної компетентності здобувачів юридичних спеціальностей на заняттях з англійської мови. Представлено приклади навчальної діяльності в межах тем «Конструювання культурної ідентичності», «Антропология глобалізації», «Мобільність і громадянство», «Media та міжкультурна комунікація», «Багатомовність сучасного суспільства». Описано використання дискусій, рольових ігор, проєктів, case-study та аналізу медіатекстів.

Ключові слова: *полікультурна компетентність; здобувач освіти юридичних спеціальностей, міжкультурна комунікація; англійська мова; інтерактивні методи навчання*

Formation of Multicultural Competence in Higher Education Students of Legal Specialties in English Language Classes

Maryna Kryvko,

PhD, Associate Professor at the Department of Foreign Languages for Professional Purposes, V.N. Karazin Kharkiv National University, 4 Svobody Square, Kharkiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-5051-5059>

Abstract: *The article examines the theoretical foundations of the competency-based approach in higher education and its role in the professional training of students. It outlines a system of key competencies required of modern specialists, with particular attention given to multicultural competence as an important component in preparing competitive professionals. The essence of multicultural competence is analyzed as involving awareness of cultural diversity, openness to other cultures, and an unbiased attitude toward them. Its main components are identified as value-oriented, cognitive, communicative, behavioral, and reflective ones. The importance of multicultural competence for future specialists is emphasized in the context of effective intercultural interaction, professional mobility, and successful activity within a globalized educational and social environment. English is considered an important means of developing multicultural competence among future lawyers. The importance of foreign language training for enhancing intercultural communication, tolerance, professional mobility, and readiness for interaction in a multicultural environment is emphasized. The practical part of the study presents the author's experience in developing multicultural competence among law students in English language classes. Examples of learning activities are provided within the topics "Constructing Cultural Identity," "Anthropology of Globalization," "Mobility and Citizenship," "Media and Intercultural Communication," and "Multilingualism of Modern Society." The use of discussions, role plays, project work, case studies, and media text analysis is described.*

Keywords: *multicultural competence; law students; intercultural communication; English language; interactive teaching methods.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації, активізації міжнародного співробітництва та інтеграції України до європейського освітнього й правового простору особливої актуальності набуває проблема формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців юридичної сфери. Професійна діяльність юриста дедалі частіше пов'язана з міжкультурною

комунікацією, взаємодією з представниками різних правових систем і культур, участю у міжнародних правових процесах та використанням іншомовних джерел інформації. У зв'язку з цим заклади вищої освіти мають забезпечити не лише високий рівень фахової підготовки здобувачів, а й розвиток їхньої здатності ефективно діяти в полікультурному середовищі.

Важливу роль у процесі формування полікультурної компетентності студентів юридичних спеціальностей відіграє вивчення англійської мови, оскільки саме вона є основним засобом міжнародної професійної комунікації. Заняття з англійської мови мають великий потенціал для створення сприятливих умов для ознайомлення здобувачів освіти з культурними особливостями інших народів, нормами професійної етики, специфікою правових систем різних країн та принципами толерантної міжкультурної взаємодії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчив, проблема формування полікультурної компетентності здобувачів освіти є предметом дослідження багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців. Теоретичні засади компетентнісного підходу та професійно-педагогічних компетентностей майбутніх фахівців висвітлює N. Durak [1], акцентуючи увагу на системному характері формування компетентностей як фундаменті професійної підготовки. Питання сутності полікультурної компетентності та її значення для лідерства порушує С. Williams [2], підкреслюючи роль відкритості до інших культур, усвідомлення власних упереджень і формування культурної скромності як основи ефективної міжкультурної взаємодії.

У педагогічному вимірі формування полікультурної компетентності майбутніх учителів досліджують Л. Вішнікіна та В. Глухота [3], обґрунтовуючи методичні підходи до її розвитку в освітньому процесі. Автори наголошують на необхідності інтеграції культурологічного змісту в навчальні дисципліни. Подібні положення розвиває Д. Коврей [4], у роботі якого підкреслюється роль

іншомовної освіти як ефективного засобу формування міжкультурної чутливості та комунікативної готовності.

О. Кондратьєва [5] обґрунтовує лінгвокраїнознавчий підхід як дієвий інструмент формування полікультурної компетентності, що забезпечує поєднання мовної та культурної підготовки. Філософсько-освітній аспект проблеми представлено у роботі Л. Романкової [6], де акцентовано на гуманістичному вимірі освіти та формуванні особистості, здатної до міжкультурного діалогу.

Концептуальну модель полікультурної освіти як соціальної інновації пропонує П. Саух. Л. [7]. Л. Султанова [8] систематизує теоретичні основи полікультурної освіти та визначає її значення у професійній підготовці викладачів. Окремі аспекти неформальної освіти у полікультурному просторі розглядають Н. Ткачова та М. Кривко [9], акцентуючи на ролі позааудиторного навчання у формуванні міжкультурної компетентності.

Значення мови у формуванні культурної ідентичності студентів висвітлює М. Триняк [10], підкреслюючи її роль як ключового інструменту конструювання ідентичності та міжкультурної взаємодії. Комунікативний аспект полікультурного виховання аналізує Т. Хоменко [11], наголошуючи на значенні комунікації як основи міжкультурного порозуміння. Педагогічні умови формування полікультурного виховання студентів розкриває С. Цимбрило [12], визначаючи організаційно-методичні чинники ефективності освітнього процесу. Соціалізуючий потенціал дисципліни «Іноземна мова» обґрунтовують І. Шестопалова та Х. Потапенко [13], підкреслюючи її роль у формуванні соціальних і міжкультурних навичок студентів.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Водночас питання розвитку полікультурної компетентності у здобувачів освіти юридичних спеціальностей саме на заняттях з англійської мови у закладах вищої освіти потребує подальшого наукового осмислення. Це зумовлює актуальність

дослідження та необхідність пошуку сучасних підходів до організації освітнього процесу, спрямованого на підготовку конкурентоспроможного, толерантного та культурно обізнаного фахівця юридичної галузі.

Мета статті полягає у дослідженні особливостей формування полікультурної компетентності здобувачів вищої освіти юридичних спеціальностей на заняттях з англійської мови та визначенні ефективних підходів до її розвитку.

Для досягнення мети вважаємо за необхідне вирішити наступні **завдання**:

- узагальнити підходи до визначення полікультурної компетентності в науковій літературі;
- визначити роль англійської мови у формуванні полікультурної компетентності майбутніх юристів;
- висвітлити власний досвід з формування полікультурної компетентності здобувачів освіти юридичної спеціальності

Виклад основного матеріалу дослідження. Зростання вимог до професійної підготовки майбутніх фахівців зумовлює необхідність переорієнтації освітнього процесу на формування компетентнісної моделі навчання. Такий підхід передбачає поєднання теоретичної підготовки з розвитком здатності до практичного застосування знань у різних професійних контекстах. Особливого значення це набуває в умовах підготовки здобувачів освіти до діяльності, що потребує високого рівня адаптивності та самостійності.

У ході дослідження вважаємо за необхідне наголосити на тому, що компетентність у сучасному науково-педагогічному розумінні трактується як багатовимірне інтегративне утворення, що охоплює сукупність теоретичних знань, операційно-практичних умінь, професійно орієнтованих навичок, особистісно зумовлених якостей, ціннісно-світоглядних настанов і поведінкових стратегій діяльності. Така структурна організація дозволяє майбутньому фахівцеві не лише відтворювати засвоєну інформацію, а й ефективно

конструювати власні способи дій у процесі вирішення професійних завдань, включаючи нестандартні та ситуативно зумовлені проблеми. У цьому контексті компетентнісний підхід акцентує увагу на здатності особистості до аналітичного осмислення ситуацій, їх професійної інтерпретації та автономного прийняття рішень [4; 14].

У системі професійної підготовки здобувачів вищої освіти заклади освіти орієнтуються на формування комплексу ключових і професійних компетентностей, що забезпечують готовність майбутнього фахівця до ефективної діяльності в різних сферах суспільного життя. До таких компетентностей зазвичай відносять комунікативну, інформаційно-цифрову, соціальну, правову, дослідницьку, іншомовну, полікультурну, а також здатність до критичного мислення, командної взаємодії та безперервного професійного саморозвитку [1].

Зазначимо, що полікультурна компетентність виступає невід'ємним компонентом сучасної професійної підготовки та забезпечує готовність особистості до конструктивної взаємодії в умовах культурного різноманіття, що є характерним для глобалізованого освітнього та професійного простору.

У сучасній науково-освітній літературі представлено значну кількість підходів до тлумачення поняття «полікультурна компетентність». При цьому в дослідженнях паралельно використовуються споріднені терміни, зокрема «міжкультурна компетентність» та «мультикультурна компетентність», що відображає різні акценти у трактуванні одного й того самого феномена. Так, Кондратьєва О. визначає полікультурну компетентність як усвідомлене сприйняття людиною культурної багатоманітності сучасного світу, а також як формування відкритої, доброзичливої та неупередженої позиції щодо представників різних культурних спільнот. Дослідниця наголошує, що кожна культура функціонує у власному історичному, соціальному та смисловому контексті та має внутрішню логіку організації, оскільки є унікальною системою

взаємопов'язаних елементів. Крім того, будь-яка культурна система зберігає свою життєздатність лише за умови постійного розвитку, адаптації та соціального функціонування [5, с. 45].

Д. Коврей підкреслює, що особа з високим рівнем сформованості полікультурної компетентності виступає активним суб'єктом міжкультурної взаємодії та носієм практичного досвіду комунікації з представниками різних етнокультурних груп. У її інтерпретації полікультурна компетентність постає як складне інтегроване особистісне утворення, що формується в результаті цілеспрямованого полікультурного навчання і базується на системі теоретичних знань, об'єктивних уявлень про етнокультурне різноманіття світу, а також на здатності застосовувати ці знання у практичній взаємодії.

Ця компетентність реалізується через сформовані комунікативні вміння, соціально-поведінкові навички та моделі міжкультурної взаємодії, що ґрунтуються на принципах толерантності, поваги та прийняття культурних відмінностей. Важливою складовою також є накопичення та постійне збагачення досвіду міжетнічної взаємодії, що сприяє ефективному функціонуванню особистості в умовах сучасного полікультурного середовища та забезпечує її здатність до конструктивної професійної і соціальної комунікації [4].

С. Williams зазначає, що полікультурна компетентність передбачає усвідомлення власної культурної ідентичності та ідентичності інших, а також ефективного застосування культурних умінь і стратегій у процесі міжкультурної взаємодії. Взагалі можна виокремити чотири ключові компоненти полікультурної компетентності.

Першим є формування полікультурної скромності (humility), що передбачає рефлексію та усвідомлення власних культурних упереджень, цінностей і установок. Другим компонентом виступає орієнтація на допитливість і дослідницьку позицію, яка проявляється у готовності слухати, вивчати та розуміти різні культурні перспективи й ідентичності. Третій компонент полягає

у застосуванні комплексу міжособистісних і культурно зумовлених умінь, що регулюють і спрямовують поведінку в умовах міжкультурної взаємодії. Четвертий компонент передбачає цілеспрямоване повторення та вдосконалення зазначених елементів у процесі накопичення нового досвіду та знань.

Поєднання цих складових формує рамкову модель оцінювання рівня сформованості полікультурної компетентності. В умовах динамічних соціокультурних змін культурні та міжособистісні навички потребують постійного оновлення через освіту, практичний досвід і взаємодію з різними культурними середовищами, що забезпечує адекватне реагування на виклики міжкультурної комунікації [2].

У межах дослідження доцільно виділити також основні функції полікультурної компетентності, до яких можна віднести миротворчу, регулятивну, культурозберігаючу, психологічну, виховну, соціальну та комунікативну.

Так, *миротворча функція* полікультурної компетентності інтерпретується як інтегративна здатність особистості забезпечувати гармонізацію взаємин у багатокультурному соціальному просторі шляхом усвідомлення цінності культурного плюралізму, визнання рівнозначності різних культурних систем та орієнтації на недопущення конфліктогенних проявів у міжетнічній і міжконфесійній взаємодії, що в сукупності формує установку на толерантне та конструктивне співіснування.

Регулятивна функція визначається як механізм внутрішнього та зовнішнього нормативного впорядкування поведінкових стратегій суб'єкта в умовах міжкультурної взаємодії, що забезпечує дотримання принципів рівноправності, соціальної справедливості, взаємної поваги та свободи, а також мінімізує прояви дискримінаційних практик у комунікативному середовищі.

Культурозберігаюча функція репрезентує спрямованість полікультурної компетентності на збереження, відтворення та трансляцію етнокультурних

цінностей, традицій і смислових кодів, а також їх інтеграцію в загальноцивілізаційний простір, що забезпечує безперервність культурної спадкоємності та розвиток культурного різноманіття як соціальної норми.

Психологічна функція полягає у формуванні сприятливого психоемоційного та соціально-комунікативного середовища, в межах якого знижується рівень когнітивних упереджень, активізуються емпатійні механізми, а також забезпечується психологічна готовність до прийняття культурної інакшості та конструктивної взаємодії з нею.

Виховна функція трактується як процес інтеріоризації гуманістичних цінностей, морально-етичних норм і установок на міжкультурну взаємодію, що сприяє формуванню особистості з розвиненою толерантністю, соціальною відповідальністю та орієнтацією на кооперативні форми взаємодії в полікультурному середовищі.

Соціальна функція відображає здатність полікультурної компетентності забезпечувати ефективну соціальну інтеграцію індивіда в багатоманітні культурні контексти шляхом розвитку адаптивності, комунікативної гнучкості та навичок конструктивної взаємодії, що базуються на принципах взаєморозуміння та визнання культурної відмінності як соціальної цінності.

Комунікативна функція характеризується як система сформованих умінь і стратегій міжкультурної взаємодії, що забезпечують адекватне декодування культурно зумовлених комунікативних моделей, ефективне використання мовних і позамовних засобів спілкування та досягнення взаєморозуміння в умовах багатокультурної комунікативної ситуації [3; 6; 7, 8; 11].

Формування полікультурної компетентності майбутніх юристів у процесі вивчення англійської мови набуває особливої значущості в умовах активізації міжнародної правової співпраці та інтеграції освітнього простору. Іноземна мова у сучасній системі професійної підготовки виконує значно ширші функції, ніж засвоєння мовних норм і розвиток комунікативних умінь. Вона стає важливим

засобом залучення здобувачів освіти до міжкультурного простору, у межах якого відбувається ознайомлення з іншими моделями правової культури, соціальними цінностями, етичними принципами та особливостями професійної поведінки. Для студентів юридичних спеціальностей англійська мова є інструментом доступу до міжнародних правових джерел, практики зарубіжного судочинства, наукових досліджень і професійної комунікації на глобальному рівні [9; 12].

Іншомовна підготовка створює сприятливі умови для розвитку в майбутніх фахівців здатності сприймати культурні відмінності без упереджень, аналізувати специфіку міжкультурної взаємодії та адаптувати власну поведінку відповідно до комунікативної ситуації. У процесі роботи з автентичними матеріалами, юридичними текстами, міжнародними документами та професійно орієнтованими кейсами студенти не лише вдосконалюють мовну компетентність, але й набувають досвіду міжкультурного аналізу та професійної інтерпретації іншомовного контенту. Такий підхід сприяє формуванню відкритості до культурного різноманіття, розвитку толерантності, комунікативної гнучкості та здатності до конструктивної взаємодії з представниками різних культурних спільнот.

Важливу роль у розвитку полікультурної компетентності відіграє використання інтерактивних методів навчання під час занять з англійської мови. Дискусії, дебати, моделювання професійних ситуацій, аналіз правових конфліктів міжнародного характеру, рольові ігри та командна робота дозволяють студентам формувати навички аргументованого спілкування, міжкультурної взаємодії та професійної комунікації в умовах культурного різноманіття. Крім того, подібні форми роботи сприяють розвитку критичного мислення, здатності до співпраці та вмінню враховувати культурний контекст під час ухвалення професійних рішень [10; 13].

З досвіду роботи можна сверджувати, що практика викладання англійської мови здобувачам юридичних спеціальностей засвідчує, що ефективне

формування полікультурної компетентності можливе лише за умови поєднання мовної підготовки з аналізом актуальних соціокультурних і правових проблем. У процесі роботи важливо створювати навчальні ситуації, у яких студенти не лише вдосконалюють іншомовні навички, а й навчаються сприймати культурне різноманіття як невід'ємну складову професійної діяльності сучасного юриста. Особливу увагу доцільно приділяти інтерактивним видам діяльності, що сприяють розвитку толерантності, емпатії, критичного мислення та здатності до міжкультурного діалогу.

Так, у межах теми «*Конструювання культурної ідентичності*» здобувачам було запропоновано серію комунікативних вправ, спрямованих на усвідомлення власної культурної належності та подолання стереотипного мислення. Одним із найбільш результативних завдань є підготовка мініпроєкту «*My Identity Through Law and Culture*», у якому студенти англійською мовою мають окреслити чинники, що формують особисту й національну ідентичність. Під час презентацій здобувачі аналізують вплив сімейних традицій, мовного середовища, освіти, медіа та правової культури на формування світогляду особистості. Такий вид діяльності сприяє не лише розвитку навичок монологічного мовлення, а й формуванню поваги до культурних особливостей інших учасників освітнього процесу.

Особливий інтерес у студентів викликають дискусійні заняття на теми «*Stereotypes in Modern Society*» та «*Cultural Diversity and Equality before the Law*». Під час обговорення здобувачі аналізують приклади культурних упереджень у суспільстві та правові механізми захисту прав людини. Важливим елементом роботи є використання методу *case-study*. Зокрема, студентам пропонують ситуації, пов'язані з дискримінацією за мовною чи етнічною ознакою, після чого вони мають визначити можливі правові шляхи вирішення конфлікту та представити власну позицію англійською мовою. Такий формат роботи сприяє

розвитку навичок аргументації, професійного мовлення та міжкультурної чутливості.

Під час вивчення теми «*Антропология глобалізації*» основна увага приділяється осмисленню процесів глобалізації та їх впливу на сучасне суспільство й правову сферу. У роботі використовуються автентичні англійські статті, присвячені проблемам міжнародної міграції, правам біженців, глобальним викликам у сфері прав людини. Після опрацювання матеріалу студенти виконують аналітичні завдання, у яких мають порівняти підходи різних держав до вирішення соціальних і правових проблем.

Ефективною формою роботи є рольова гра «*International Legal Forum*», під час якої студенти виступають в ролях представників міжнародних організацій, адвокатів, правозахисників та дипломатів. У межах змодельованої ситуації учасники обговорюють питання культурної інтеграції мігрантів та захисту прав національних меншин. Робота в такому форматі сприяє розвитку професійної комунікації, навичок командної взаємодії та здатності враховувати культурні особливості співрозмовника.

У межах теми «*Мобільність і громадянство*» здобувачі працюють з міжнародними документами англійською мовою, зокрема з матеріалами щодо прав людини, свободи пересування та академічної мобільності. Одним із практичних завдань є моделювання ситуації юридичного консульства іноземного громадянина. Студенти в парах відпрацьовують діалоги між юристом і клієнтом, обговорюючи питання отримання дозволу на проживання, навчання або працевлаштування за кордоном. Такі вправи допомагають формувати навички професійного іншомовного спілкування та здатність діяти в умовах міжкультурної взаємодії.

Крім того, здобувачі освіти беруть участь у підготовці колективного проєкту «*Digital Bridge*». У межах проєкту студенти досліджують міжнародні освітні програми, особливості навчання в закордонних університетах та вимоги

до учасників програм академічної мобільності. Результати дослідження презентуються англійською мовою у форматі конференції, що сприяє розвитку навичок академічного мовлення та міжкультурної комунікації.

Особливу зацікавленість у студентів викликає тема «*Media та міжкультурна комунікація*». На заняттях використовуються відеофрагменти міжнародних новин, інтерв'ю, публікації англійськомовних медіа та матеріали правозахисних організацій. Під час аналізу медіатекстів студенти вчаться визначати прояви культурних стереотипів, маніпулятивних технологій та дискримінаційної риторики в інформаційному просторі.

Одним із найефективніших видів діяльності є також створення студентських подкастів англійською мовою на теми толерантності, культурного різноманіття та прав людини. Робота над подкастами включає пошук інформації, підготовку сценарію, розподіл ролей та публічне представлення результатів. Така діяльність сприяє розвитку творчого підходу до навчання, удосконаленню мовленнєвих навичок та формуванню вміння працювати в полікультурній команді.

У процесі опрацювання теми «*Багатомовність сучасного суспільства*» значна увага приділяється проблемам мовної політики та захисту мовних прав. Студенти аналізують особливості функціонування офіційних мов у різних країнах, порівнюють моделі мовної політики та обговорюють роль англійської мови як засобу міжнародної професійної комунікації.

Практичну цінність має завдання з перекладу юридичних термінів і понять, характерних для різних правових систем. Здобувачі працюють з фрагментами міжнародних документів, визначають труднощі перекладу та пояснюють відмінності між правовими поняттями в різних культурах. Такі вправи сприяють розвитку мовної гнучкості, професійного мислення та здатності адаптувати комунікацію до потреб представників іншого культурного середовища.

Висновки. У дослідженні узагальнено теоретичні положення щодо формування полікультурної компетентності у здобувачів вищої освіти, яка розглядається як інтегративна характеристика особистості майбутнього фахівця та включає ціннісно-орієнтаційний, когнітивний, комунікативний, поведінковий і рефлексивний компоненти. Встановлено, що її функціональне навантаження (миротворча, регулятивна, культурозберігаюча, психологічна, виховна, соціальна та комунікативна функції) визначає ключову роль у забезпеченні ефективної міжкультурної взаємодії в професійному середовищі.

Практичний досвід, представлений у статті, дозволяє констатувати, що реалізація зазначених функцій найбільш ефективно здійснюється в процесі інтеграції англійської мови у зміст професійної підготовки майбутніх юристів. Зокрема, теми «Конструювання культурної ідентичності», «Антропологія глобалізації», «Мобільність і громадянство», «Медіа та міжкультурна комунікація», «Багатомовність сучасного суспільства» створюють контекст для моделювання реальних міжкультурних ситуацій та професійних викликів.

Використання дискусій, рольових ігор, case-study, проєктної діяльності та аналізу автентичних медіатекстів забезпечує поетапну реалізацію функцій полікультурної компетентності: формування толерантності та відкритості до інших культур (виховна й психологічна функції), розвиток умінь аргументованої взаємодії (комунікативна функція), усвідомлення культурного різноманіття та правових аспектів міжкультурних відносин (когнітивна та регулятивна функції), а також здатності до саморефлексії у процесі професійного становлення.

Таким чином, результати дослідження підтверджують, що англійська мова є дієвим засобом формування полікультурної компетентності майбутніх юристів, а системне використання інтерактивних технологій навчання сприяє гармонійному поєднанню її теоретичних засад із практичною реалізацією в освітньому процесі

Список використаних джерел

1. Dupak N. Theoretical analysis of the conceptual principles of professional and pedagogical competences of future teachers of vocational education. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2022. 4 (111) DOI 10.35433/pedagogy.4(111).2022.33-46

2. Williams C. What is Multicultural Competence and Multicultural Humility? And why is this important for leaders? <https://www.legacycrg.com/blog/2020/blog2>

3. Вішнікіна Л., Глухота В. Формування полікультурної компетентності у майбутніх вчителів географії в ЗВО України. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2023. Вип. 3. С. 48–56. DOI: <https://doi.org/10.31499/2307-4906.3.2023.289886>

4. Коврей Д. Й. Полікультурна компетентність як складник професійної компетентності вчителів іноземної мови. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. № 62. Т. 1. С. 50-53

5. Кондратьєва О. Формування полікультурної компетентності майбутніх учителів початкової школи (на засадах лінгвокраїнознавчого підходу): дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04; Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова. К., 2016. 265 с.

6. Романкова Л. Виховання «людини культури» у просторі вищого навчального закладу. *Актуальні проблеми філософії та соціології. Науково-практичний журнал*. 2017. № 15. С. 120-124

7. Саух П. Модель полікультурної освіти як соціальної інновації в контексті реальних процесів міжкультурної взаємодії. *Креативна педагогіка*. 2011. № 4. С. 35-43.

8. Султанова Л. Полікультурна освіта майбутнього викладача закладу вищої освіти: теоретичний аспект. Монографія, 2018. 352 с. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/729765/1/%2B%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F_n.pdf

9. Ткачова Н. О., Кривко М. Ю. Неформальна освіта в полікультурному просторі Німеччині. *Світ дидактики: дидактика в сучасному світі*: зб. матер. III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції (Київ, 7-8 листоп. 2023 р.). Київ, 2024. С. 208-211.

10. Триняк М. Роль мови у формуванні культурної ідентичності студентів у міжкультурному середовищі. *Humatity Studies*. 2025. № 22 (99). <https://doi.org/10.32782/hst-2025-22-99-21>

11. Хоменко, Т. Людина культури у мультикультурному світі сучасності: комунікативний аспект. *Вісник львівського університету. Серія журналістика*. 2011. № 34. Ч. 2, С. 209-216

12. Цимбрило С. М. Педагогічні умови полікультурного виховання студентів в освітньо-виховному середовищі вищого навчального закладу. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* зб. наук. пр. Запоріжжя: КПУ, 2020. Вип. 73. Т. 2. С. 243-248.

13. Шестопалова І., Потапенко Х. Соціалізуючі аспекти дисципліни «Іноземна мова». *Соціальна робота*. 2018. Вип. 2(4). С. 34-37.

14. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи. *Бібліотека з освітньої політики / за заг. ред. О. Овчарук*. К.: К. І. С., 2004. 112 с